

Ylioppilastutkinto

Laki ylioppilastutkinnosta 502/2019:

Tutkinnon suorittanut on omaksunut lukion opetus-suunnitelman mukaiset tiedot ja taidot sekä saavuttanut tavoitteiden mukaisen riittävän kypsyyden.

Ylioppilastutkinnon suorittaminen tuottaa yleisen jatko-opintokelpoisuuden korkeakouluihin.

Tutkinto tulee suoritetuksi, kun kokelas on suorittanut viisi vaadittavaa yo-koetta sekä lukiokoulutuksen oppimäärän.

Lukiokoulutuksen oppimäärän voi korvata ammatillisella perustutkinnolla tai vastaavalla hyväksyttävällä tutkinnolla.

YTL:n tiedote abit-S2026

- [Tietoa kokelaalle | Ylioppilastutkintolautakunta](#)

Järjestettävät kokeet

Ylioppilastutkintoa suorittavan kokelaan on **suoritettava vähintään viisi koetta:**

Tutkintoon on sisällyttävä vähintään **yksi vaativampi koe:**

- **pitkä matematiikka**
- **vieras kieli**
- **toinen kotimainen kieli**

Ensimmäiset viisi koetta ovat ilmaisia oppivelvollisille. Ylimääräiset ovat maksullisia ja jokainen ylimääräinen koe maksaa 38€.

**Äidinkieli
ja
kirjallisuus**

Matematiikka

- pitkä
- lyhyt

**Toinen
kotimainen
kieli**

- pitkä
- keskipitkä

**Reaaliaineiden
kokeet**

**Vieraat
kielet**

- pitkä
- lyhyt

Osallistuminen

Ilmoittautuminen

Suorittamisaika

Arvostelu

Uusiminen

Digitaaliset kokeet

Heikentävä syy

Sairaus tai vamma

LUKI

Elämäntilanne

Vaikutus arvosteluun

Äkillinen tilanne

Vieraskielisyys

Tutkintomaksut

Vilppi

Täydentäminen

Tietojen
luovuttaminen

Yliopistojen todistusvalinta

Amk ja todistusvalinta

Äidinkieli ja kirjallisuus

Äidinkielen ja kirjallisuuden koe on aina sisällyttävä tutkintoosi

- suomen kieli
- ruotsin kieli
- saamen kieli
- S2

Jos äidinkielesi ei ole suomi, ruotsi tai saame, voit tehdä suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus-oppimäärään perustuvan kokeen (S2)

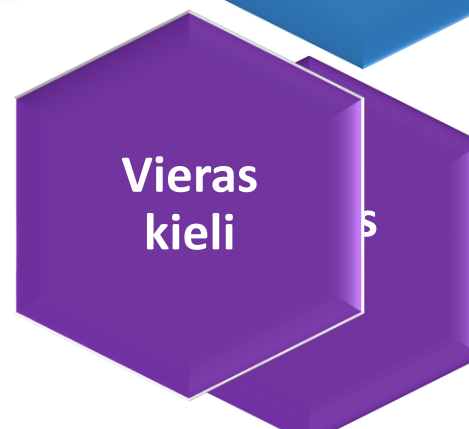
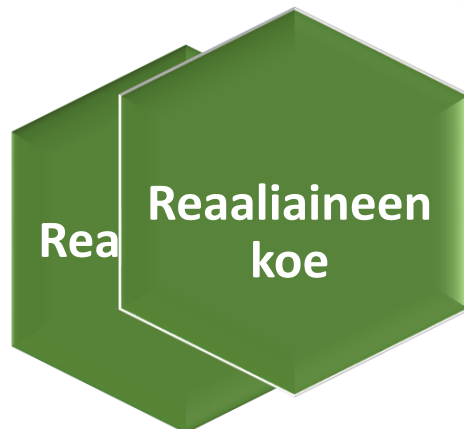

Valittavissa olevat kokeet

Äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen lisäksi tutkintoosi on sisällyttävä **neljä koetta vähintään kolmesta eri ryhmästä:**

- matematiikka
- toinen kotimainen kieli
- vieras kieli
- reaaliaineen koe

- mikäli jätät matematiikan tai toisen kotimaisen kielen kokeen pois, on sinun suoritettava kaksi reaaliaineen koetta tai kaksi vieraan kielen koetta

Useammat kokeet

Reaaliaineiden kokeita voit suorittaa useita.

Vieraan kielen kokeita voit myös suorittaa useassa eri kielessä.

Tutkintoosi voi kuulua vain
**yksi koe samassa
oppiaineessa**

- esim. pitkä tai lyhyt matematiikka
- esim. englannin A- tai B-tason koe

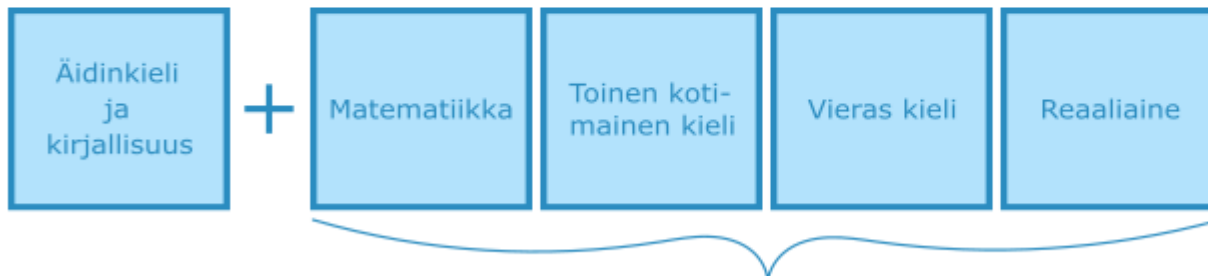
Sama aine – eri oppimäärä

- Kokelas voi ilmoittautua suorittamaan saman aineen eri oppimäärän koetta, jos hänellä on vielä oikeus lisätä uusia kokeita tutkintoonsa.
 - Huom. Nämä ovat ylimääräisiä, eivätkä voi sisältyä tutkinnon viiteen pakolliseen suoritukseen.
- **ÄI-MAA-MAB-RU-FY** Väärin
- **ÄI-MAA-(MAB ylim.)-RU-FY-ENA** Oikein

Uusi tutkintorakenne

Uudessa tutkintorakenteessa ylioppilastutkintoon on sisällytettävä vähintään viiden tutkintoaineen kokeet. Kaikkien kokelaiden on sisällytettävä tutkintoonsa äidinkielen ja kirjallisuuden koe. Lisäksi tutkintoon on sisällytettävä vähintään neljä eri tutkintoaineen koetta vähintään kolmesta seuraavasta ryhmästä: matematiikka, toinen kotimainen kieli, vieras kieli ja reaaliaine. Kokeisiin tulee sisältyä vähintään yksi pitkän oppimäärän koe.

Kaikkien suoritettava

Vähintään kolmesta ryhmästä suoritettava vähintään neljä koetta. Yhden suoritetuista on oltava pitkän oppimäärän koe.

Osallistumisen edellytykset

Lukion oppimäärää suorittava

- ✓ Voit osallistua kokeeseen **opiskeltuasi oppiaineen pakolliset opintojaksot.**
- ✓ Jos vieraassa kielessä ei ole pakollisia opintoja, on opintoja oltava 6 op.
- ✓ Erityisestä syystä rehtorin päätöksellä poikkeukset, jos on riittävät edellytykset kokeesta suoriutumiseen.
- ✓ Kokelas voi ilmoittautua suorittamaan koetta ennen kuin hän on saavuttanut osallistumisoikeuden, jos on odotettavissa, että hän saavuttaa oikeuden ennen koetta.

HUOMIO!

Koetehtävät perustuvat pakollisiin ja valinnaisiin opintoihin

Ammatillista perustutkintoa suorittava

- ✓ voit osallistua suoritettuasi vähintään 90 opintopistettä vastaavan osaamisen

Kokeisiin ilmoittautuminen

- noudata kokeisiin ilmoittautuessasi lukion antamia ohjeita ja määräaikoja

K26 yo-tulokset ti 12.5.

Syksyn 2026 tutkintoon
ilmoittautuminen:
ma 26.5.2026

HUOMIO!

Ilmoittautuminen on sitova

- **TÄYTÄ WILMASSA YO-ilmoittautumislomake (MUISTA TALLENTAA)**
- **LÄHETÄ TÄMÄN JÄLKEEN WILMA-viesti Anni Viikille (Olen ilmoittautunut syksyn 2026 yo-kirjoituksiin/En osallistu syksyn 2026 yo-kirjoituksiin)**
- **Rehtori tarkistaa osallistumisoikeutesi ja sen epäamisestä annetaan perusteltu kirjallinen päätös.**

Ilmoittautumisen peruuttaminen ja mitätöinti

- Kokelas voi **kirjallisesti peruuttaa ilmoittautumisensa**, jonka rehtori on hyväksynyt, viimeistään lautakunnan määräämänä ilmoittautumisajan päättymispäivänä 5.6.2026
- **Tutkintoon ilmoittautuminen voidaan mitätöidä sairauden, ulkomailla tapahtuvan opiskelun tai työskentelyn sekä varusmiespalveluksesta aiheutuvan erityisen esteen takia.**
 - Hakemukseen on liitettävä todistus esteestä, esimerkiksi lääkärintodistus, josta sairaus ja työkyvyttömyysaika ilmenevät, todistus ulkomailla opiskelusta tai ulkomailla työskentelystä kokeiden aikana tai todistus siitä, että varusmiehelle ei ole myönnetty lomaa tutkintoon osallistumista varten.

- Koetta, johon ilmoittautuminen on mitätöity, ei lasketa kyseisen aineen kokeen suorituskerraksi
- **Ilmoittautumisen mitätöinti ei pidennä tutkinnon suorittamiselle säädettyä aikaa**
- Jos kokelaan kaikki ensimmäisen tutkintokerran kokeiden ilmoittautumiset mitätöidään, tutkinnon suorittaminen alkaa vasta kun kokelas ilmoittautuu seuraavan kerran suorittamaan ylioppilastutkinnon kokeita

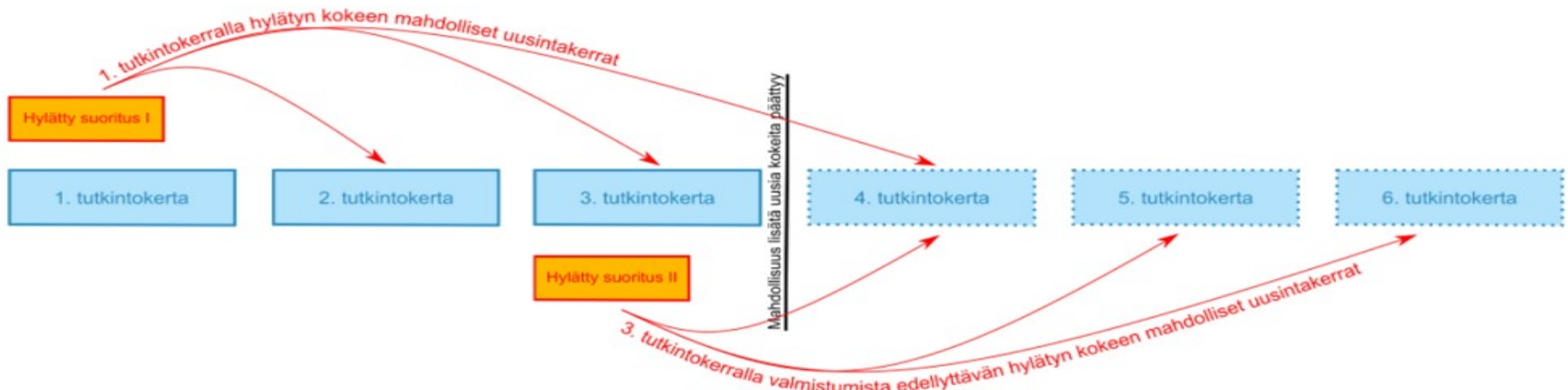
Hylätty arviointi

- Koe katsotaan hylätyksi, jos jäät saapumatta koetilaisuuteen tai et jätä koesuoritusta arvosteltavaksi (näissä tapauksissa ei ole mahdollisuutta kompensatioon).
- Äidinkielen ja kirjallisuuden osalta tulee kokelaan osallistua molempiin kokeisiin, jotta voi saada arvosanan ko. aineesta (lukutaidon ja kirjoitustaidon kokeet).

Tutkinnon suorittamisaika

- tutkinnon kokeet järjestetään samanaikaisesti kaksi kertaa vuodessa
- tutkinto tulee suorittaa **enintään kolmena peräkkäisenä tutkintokertana**
- hylätyn kokeen voit kuitenkin uusia kolmena välittömästi seuraavana kertana
- poikkeus: sairaus, päätoiminen opiskelu ulkomailla, muu painava syy

- mieti tarkkaan oma yo-suunnitelmasi ja tutkinnon aloitus
- **jos teet muutoksia yo-suunnitelmaan, keskustele aina myös siitä opon kanssa**
- jos määräaika kuluu umpeen tai et selviydy kolmannellakaan uusimiskerralla, sinun on suoritettava tutkinto uudelleen

HUOMIO!

Tutkinnon keskeyttäminen

- jos kokelas ei ole suorittanut tutkintoa määräajassa, tutkinto katsotaan hylätyksi
 - tutkinnon suorittamisen voi tällöin aloittaa uudelleen
 - uuteen tutkintoon voi sisällyttää hylättyyn tutkintoon sisältyneet hyväksytyt kokeet **kolmen vuoden ajan aiemmin suoritettujen kokeiden hyväksymisestä**
-
- jos haluat **erityisen painavasta syystä** aloittaa tutkinnon suorittamisen alusta tutkinnon ollessa vielä kesken, on pyydettävä kirjallinen lupa lautakunnalta (tehdään rehtorin kautta)

Kokeen arvostelu

L Laudatur

E Eximia cum laude
approbatur

M Magna cum
laude approbatur

C Cum laude
approbatur

B Lubenter
approbatur

A Approbatur

I Improbatur

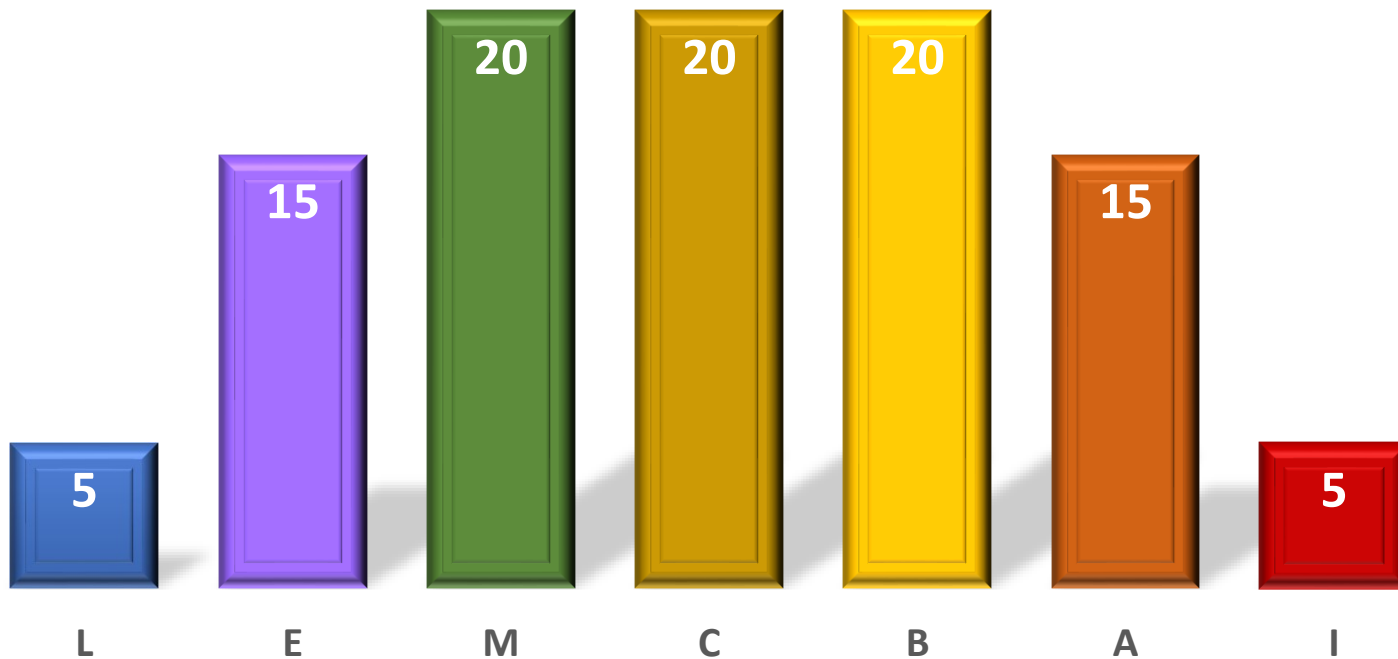
- jokaisesta kokeesta annetaan erillinen arvosana
- koesuorituksen tarkastaa ja arvostelee alustavasti lukion opettaja
- lopullisen arvosanan antaa Ylioppilastutkintolautakunta
- tulosten julkaisemisen yhteydessä lautakunta julkaisee myös lopulliset hyvän vastauksen piirteet, joista ilmenevät perusteet, joiden mukaan arvostelu on suoritettu
- tutkinnon tulokset ja kokelaan arvostellut koesuoritukset annetaan kokelaalle ja alle 18-vuotiaan huoltajalle nähtäväksi lautakunnan ilmoittamassa verkkopalvelussa

Arvosanjakauma

- arvosanojen **pisterajat vaihtelevat** eri kokeissa sekä eri tutkintokerroilla
- pisterajojen määrittelyssä käytetään standardoitujen yhteispisteiden keskiarvoa (SYK-menetelmä: Jokaiselle koesuoritukselle lasketaan z-arvo, joka on kokelaan koesuorituksen pisteiden erotus sen aineen koesuoritusten pisteiden keskiarvosta jaettuna keskihajonnalla.)

Prosentteina

Katso
YTL

- I = hylätty
- Voit tulla ylioppilaaksi, vaikka sinulla olisi yhdestä pakollisesta kokeesta arvosana I (jos annat kompensaatioluvan)
- Kokelaan saamat kompensaatiopisteet lasketaan yhteen, ja **10 kompensaatiopistettä kompensoi hylätyn arvosanan.**
- Jos kokelas on suorittanut enemmän kuin viisi koetta, hänelle otetaan kompensaatiopisteiden laskemisessa huomioon tutkintoon vaadittavista kokeista ne neljä koetta, jotka tuottavat korkeimman kompensaatiopistesumman
- Edellyttää kokelaan lupaa kompensaatioon (ilmoittautumislomake)
- Tutkinto ei voi kuitenkaan tulla hyväksytyksi, jos koe on hylätty **järjestyksen rikkomisen** tai **vilpillisen menettelyn** vuoksi tai jos kokelas **ei ole saapunut kokeeseen** tai **ei ole jättänyt koesuoritusta arvosteltavaksi**

- Jos kokelas on suorittanut tutkintoon vaadittavista viidestä kokeesta yhden kokeen hylätyllä arvosanalla ja neljä hyväksytyllä arvosanalla, hän saa näistä neljästä kokeesta kompensaatiopisteitä arvosanojen perusteella seuraavasti:
 - laudatur 7,
 - eximia cum laude approbatur 6,
 - magna cum laude approbatur 5,
 - cum laude approbatur 4,
 - lubenter approbatur 3 ja
 - approbatur 2

Kompensaatio

Taulukko 2. Esimerkkejä kompensaatiosta tutkinnoissa, jotka on aloitettu keväällä 2022 tai sen jälkeen.

Arvosana	Tarvittavat kompensaatiopisteet	Suorittanut neljä muuta tutkintoon vaadittavaa koetta esim.
i	10	i ja AABB i ja AAAC

Oikaisumenettely

Voit vaatia lautakunnalta oikaisua, jos epäilet virhettä arvostelussa

- 14 päivän kuluessa saatuasi koesuorituksen nähtäväksi

Perusteltu oikaisuvaatimus tehdään sähköisesti ja on maksullinen

- suorita maksu ja anna vaadittavat yhteystiedot

Mikäli arvosana tai pistemäärä korottuu saat uuden todistuksen ja maksu palautetaan

Lautakunta nimeää vähintään kaksi uutta arvostelijaa

Mikäli arvosana ei muutu, maksua ei palauteta eikä päätökseen saa hakea muutosta valittamalla

selkeä tekninen virhe voidaan korjata rehtorin tai opettajan tarkistuspyynnöllä ilman oikaisumenettelyä

Kuinka oikaisuvaatimus tehdään?

- Oikaisuvaatimus tehdään ensisijaisesti verkkopalvelussa osoitteessa kokelas.ylioppilastutkinto.fi
 - Oikaisuvaatimuksessa pitää kertoa, mitä kokeen tehtävää, tehtäviä tai muuta osaa arvostelusta vaatimus koskee
 - millä tavalla arvostelua tulisi oikaista sekä
 - perustelut, joilla vaadit oikaisua
- **Kuka voi tehdä oikaisuvaatimuksen?**
- Kokelas itse
- Alle 18-vuotiaan kokelaan huoltaja
- Asiamies, jolle kokelas on antanut valtakirjan

- **Milloin oikaisuvaatimuksen voi tehdä?**
 - Oikaisuvaatimuksen voi tehdä 14 päivän kuluessa siitä, kun kokelaalla (ja alle 18-vuotiaan kokelaan huoltajalla) on ollut tilaisuus saada tieto arvostelun tuloksesta ja nähdä arvosteltu koesuorituksensa.
- Kevään 2026 tutkinnon osalta oikaisuvaatimukset tulee jättää 13.-27.5.2026. Hintaa 50€.
- Voit tehdä oikaisuvaatimuksen vain yhdestä kokeesta samalla hakemuksella. Jos haluat vaatia oikaisua useaan kokeeseen, tulee jokaisesta tehdä erillinen oikaisuvaatimus.

**Hyväksytty
koe**

- saat uusia **niin monta kertaa kuin haluat - ei aikarajaa**
- todistukseen merkitään parempi arvosana, jos uusit kokeen tutkinnon suorittamisen aikana
- ylioppilaana uusitusta kokeesta saat erillisen todistuksen

Hylätty koe

- voi uusia kolme kertaa tutkinnon suorittamisen aikana. Tämä koskee kaikkia kokelaita riippumatta siitä, milloin koe on suoritettu.
- voit vaihtaa pakollisen vaativamman kokeen lyhyemmän oppimäärän kokeeseen edellyttäen, että tutkintoosi sisältyy yksi pitkän oppimäärän koe
- ylioppilaana saat uusia hylätyn kokeen niin monta kertaa kuin haluat

Reaaliaineiden koepäivät

Reaalikokeessa on **kaksi koepäivää** ja kummastakin aineryhmästä voit valita yhden kirjoitusaineen/tutkintokerta

Reaalin
koepäivä

psykologia

filosofia

historia

fysiikka

biologia

valitse
yksi

Reaalin
koepäivä

uskonto
(ev.lut./ort.)

et

yhteis-
kuntaoppi

kemia

maan-
tiede

terveys-
tieto

valitse
yksi

hajauttamalla tutkinnon kolmeen kertaan **voit suorittaa 6 reaalikoetta**

Koesuoritusta heikentävä syy

sairaus tai
vamman

lukemisen ja
kirjoittamisen
erityisvaikeus

erityisen vaikea
elämäntilanne

opetuskielen
puutteellinen
hallinta

- neuvoteltava aina etukäteen erityisopettajan kanssa
- **haetaan lautakunnalta kirjallisesti** vaadittavin lausunnoin varustettuna viimeistään silloin, kun ilmoitaudutaan tutkintoon ensimmäisen kerran tai kun tarve havaitaan
- hakemus erityisjärjestelyistä sisältää kokelaan henkilökohtaisen opintosuunnitelman, mahdolliset tukitoimet koetilanteessa tai muun selvityksen haettavista tukitoimista

Esimerkkejä erityisjärjestelyistä:

- lisäaika kokeen suorittamiseen (+2 tuntia)
- erillinen pienryhmätila tai lepäämiseen tarkoitettu tila
- oikeus suurentaa kirjasinkokoa tai käyttää suurempaa näyttöä
- näkövammaisen apuvälineillä suoritettava tai ääniaineistoltaan rajoitettu koe
- avustajan käyttö

Katso
YTL

Tutkintomaksut

- **Oppivelvollisille ilmainen (5 ainetta)**
- Korotuksissa ja ylimääräisissä kokeissa koekohtainen maksu 38 €
- maksu oikaisu-arvostelusta 50 € /aine
- jäljennökset ja käännökset...

- lukiokoulutuksen järjestäjä perii maksut ja tilittää rahat Ylioppilastutkintolautakunnalle
- todistuksen saaminen edellyttää säädettyjen maksujen suorittamista
- jos sinulla ei ole osallistumisoikeutta tai ilmoittautuminen on hakemuksestasi mitätöity, voit pyytää koekohtaisen maksun palauttamista lautakunnalta vuoden loppuun mennessä

Tietojen luovuttaminen

- lukiolla ja lautakunnalla on oikeus antaa ylioppilaiden nimet julkaistaviksi sen jälkeen, kun tietojen oikeellisuus on varmistettu
- **jos et halua nimeäsi julkaistavaksi**, pyydä hyvissä ajoin kirjallisesti lukiota ja lautakuntaa poistamaan nimesi listasta
- Ylioppilastutkintolautakunnalla on lupa luovuttaa virkakäyttöön opiskelijavalintaa varten kokelaiden nimitiedot henkilötunnuksineen ja tiedot heidän arvosanoistaan
- koululla ei ole lupaa julkaista kokelaiden arvosanatietoja ilman heidän suostumustaan
- lukion todistustenjakotilaisuudessa ei ole lupa julkisesti ilmoittaa kokelaan arvosanatietoja, jos hän ei ole antanut siihen lupaa

KIITOS!

Ylöjärven
Lukio